तस्य त्यागेन वा शान्ति र्मरणेनापि वा भवेत् । अथ वा मूलघातेन द्विषतां मधुसूदन ।
फलनिर्वृत्तिरिद्धास्यान्ननृशंसतरं भवेत् । या तु त्यागेन शान्तिः स्यात्तदृते बध एव सः ।
संशयाच्च समुच्छेदात् द्विषतामात्मनस्तथा । नच त्यक्तुं तदिच्छामो नचेच्छामः कुलक्षयं ।
अत्र या प्रणिपातेन शान्तिः सैव गरीयसी । सर्व्वथा यतमानानामयुद्धमभिकाङ्क्षतां ।
सान्त्वे प्रतिहते युद्धं प्रसिद्धं नापराक्रमः । प्रतिघातेन सान्त्वस्य दारुणं सम्प्रवर्त्तते । २६५०
तच्छूनामिव सम्पाते पण्डितैरुपलक्षितं । लाङ्गूलचालनं क्ष्वेडा प्रतिवाचो विवर्तनं ।
दन्तदर्शनमारावस्ततो युद्धं प्रवर्त्तते । तत्र यो बलवान् कृष्ण जित्वा सोऽत्ति तदामिषं ।
एवमेव मनुष्येषु विशेषो नास्ति कश्चन । सर्व्वथा त्वेतदुचितं दुर्ब्बलेषु बलीयसां ।
अनादरो विरोधश्च प्रणिपाती ह दुर्ब्बलः । पिता राजा च वृद्धश्च सर्व्वथा मानमर्हति ।
तस्मान्मान्यश्च पूज्यश्च धृतराष्ट्रो जनार्द्दन । पुत्त्रस्नेहश्च बलवान् धृतराष्ट्रस्य माधव । २६५५
स पुत्त्रवशमापन्नः प्रणिपातं प्रहास्यति । तत्र किं मन्यसे कृष्ण प्राप्तकालमनन्तरं ।
कथमर्थाच्च धर्म्माच्च न हीयेमहि माधव । ईदृशे ह्यऽर्थ कृच्छ्रेऽस्मिन् कमन्यं मधुसूदन ।
उपसम्प्रष्टुमिच्छामि त्वामृते पुरुषोत्तम । प्रियश्च प्रियकामश्च गतिज्ञः सर्व्वकर्म्मणां ।
को हि कृष्णाऽस्ति नस्तादृक् सर्व्वनिश्चयतत्त्ववित् ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्तः प्रत्युवाच धर्म्मराजं जनार्द्दनः । उभयोरेव वामर्थे यास्यामि कुरुसंसदं । २६६०
शमं तत्र लभेयञ्चेत् युष्मदर्थमहापयन् । पुण्यं मे सुमहद्राजंश्चरितं स्यान्महाफलं ।
मोचयेयं मृत्युपाशात् संरब्धान् कुरुसृञ्जयान् । पाण्डवान् धार्त्तराष्ट्रांश्च सर्व्वाञ्च पृथिवीमिमां ।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ न ममैतन्मतं कृष्ण यत्त्वं यायाः कुरून् प्रति । सुयोधनः सूक्तमपि न करिष्यति ते वचः ।
समेतं पार्थिवं क्षत्त्रं दुर्य्योधनवशानुगं । तेषां मध्यावतरणं तव कृष्ण नरोचये ।
न हि नः प्रीणयत् द्रव्यं न देवत्वं कुतः सुखं । न च सर्व्वामरैश्वर्य्यं तव द्रोहेण माधव । २६६५
॥ श्रीभगवानुवाच ॥ जानाम्येतां महाराज धार्त्तराष्ट्रस्य पापतां । अवाच्यास्तु भविष्यामः सर्व्वलोके महीक्षितां ।
नचापि मम पर्य्याप्ताः सहिताः सर्व्वपार्थिवाः । क्रुद्धस्य संयुगे स्थातुं सिंहस्येवेतरे मृगाः ।
अथचेत्ते प्रवर्त्तेरन् मयि किञ्चिदसाम्प्रतं । निर्दहेयं कुरून् सर्व्वानिति मे धीयते मतिः ।
न जातु गमनं तत्र भवेत् पार्थ निरर्थकं । अर्थप्राप्तिः कदाचित्स्यादन्ततो वाऽप्यवाच्यता ।
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ यत्तुभ्यं रोचते कृष्ण स्वस्ति प्राप्नुहि कौरवान् । कृतार्थं स्वस्तिमन्तं त्वां द्रक्ष्यामि पुनरागतं । २६७०
विश्वक्सेन कुरून् गत्वा भारतान् शमयेः प्रभो । यथा सर्व्वे सुमनसः सह स्यामः सुचेतसः ।
भ्राता चासि सखा चासि बीभत्सोर्मम च प्रियः । सौहृदेनाविशङ्क्योऽसि स्वस्ति प्राप्नुहि भूतये ।
अस्मान् वेत्थ परान् वेत्थ वेत्थार्थान् वेत्थ भाषितुं । यद्यदस्मद्धितं कृष्ण तत्तद्वाच्यः सुयोधनः ।
यद्यद्धर्म्मेण संयुक्तमुपपद्येद्धितं वचः । तत्तत् केशव भाषेथाः सान्त्वं वा यदि वेतरत् ।
इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि भगवद्यानपर्व्वणि युधिष्ठिरवाक्ये एकसप्ततोऽध्यायः ॥ ७१ ॥